

Kyrkokör Journalen

Mars 2018 • nr 2

Demokrati i kören

Sid 9–17

Sökes: körhandlingsplan

Sid 16

Kör i rörelse

Sid 18, 24

Ljuset kom till Östersund

Sid 6–8

Peter Lundborg

Styrelseordförande i Sveriges Kyrkosångsförbund och domprost i Linköping

”Men viktigare måste vara körens demokratiska förhållningssätt som möjliggör delaktighet för var och en som tillhör kören”

Omöjlig och möjlig demokrati

För snart hundra år sedan, när den ryska revolutionen var genomförd, bildades i Moskva en symfoniorkester som i allt skulle vara demokratisk. Inspirerad av den socialistiska revolutionen ansåg man att uppgiften som dirigent var djupt odemokratisk. Därför repeterade och konserterade orkestern utan dirigent.

Repetitionerna blev mycket omständliga och tidskrävande, bland orkestermedlemmarna valdes särskilda kommittéer med uppgift att ta beslut om tempo, tempoförändringar, fraseringar etc. Vid konserterna var orkestermedlemmarna placerade så att alla kunde se alla.

Den dirigentlösa symfoniorkestern blev snabbt världsberömd och fick några enstaka och kortlivade efterföljare i Europa och USA. Samarbetsproblem inom

orkestern samtidigt som den socialistiska revolutionens ideologi förändrades till stalinismens auktoritära syn på ledarskap innebar att orkestern upplöstes efter ungefär tio års verksamhet.

Begreppet demokrati är mycket komplext. Det symfoniorkestern *Pervyi Sinfonitskij Ansambl* i Moskva försökte tillämpa in absurdum var det som brukar kallas direkt demokrati där varje individ har möjlighet att delta i beslutsprocesser och rösta i olika frågor. Så fungerar det ofta i till exempel föreningar.

Den demokrati som tillämpas i riksdag, landsting, regioner, kommuner och Svenska kyrkan kallas för indirekt demokrati eller representativ demokrati. Där väljs de som ska fatta besluten för en viss period.

Men demokrati är så mycket mer än beslutsfattande. Det är inte per definition odemokratiskt bara för att det finns en person som fått uppgiften att leda och

fatta vissa beslut. I en kör eller orkester, på en arbetsplats, i skolan eller i idrottsföreningen finns en dirigent, chef, lärare eller tränare som kan leda utifrån ett demokratiskt förhållningssätt. Var och en blir lyssnad på och delaktighet blir möjlig för alla. Det är en minst lika viktig sida av demokratin.

Är demokrati i kyrkokören möjlig? Jag tror det om vi är överens om vad det är för demokrati som är viktig. Handlar det endast om beslutsdemokrati kommer körens medlemmar att bli besvikna.

En kör i Svenska kyrkan har i de flesta fall en körledare som är anställd av församlingen och har skyldighet att anpassa repertoaren efter kyrkoår, gudstjänstliv och Kyrkans bekännelse. Vid vilka tillfällen kören ska sjunga regleras av församlingens gudstjänstschema. Däremot kan en rad beslut som handlar om körens sociala samvaro fattas gemensamt.

Men viktigare måste vara körens demokratiska förhållningssätt som möjliggör delaktighet för var och en som tillhör kören, som öppnar för gemenskap för den som vill vara med. En delaktighet och gemenskap där var och en blir respekterad och lyssnad på.

För att nå den demokratin behöver vi inte säga upp alla körledare och besluta vartenda pianissimo i gemensamma möten. Tvärtom, både körsångare och körledare har möjlighet att gemensamt arbeta för grundläggande demokratiska värderingar i kören.

- ✓ Vår - höst
- ✓ Matteus- - ✓ Johannesevangeliet
- ✓ Hund - katt
- ✓ Gregorianik - gospel
- Jul - ✓ påsk
- ✓ Stad - strand
- ✓ Östergötland - ✓ Öland

7 KORTA

Kyrkokör Journalen

Nr 2 • 2018 • Årg 29

Tidning för Svenska kyrkans körer. Utges av Sveriges Kyrkosångsförbund, SKSf.

Ansvarig utgivare Peter Lundborg

Redaktör: Marita Sköldberg
Filipsbol 104, 741 95 Knivsta,
Tel 070-21 22 166
kj@sjungikyrkan.nu

Prenumerationer:
Förbundskamrer
Sofia Lindström
Gryningsvägen 63
743 32 Storvreta
072-727 12 12
ekonomi@sjungikyrkan.nu

Prenumerationspris:
170 kr/år (sex nummer). Rabatterat
pris vid fler än 5 prenumerationer.

Annonsbokning:
Display i Umeå AB
Ola Tallbom, 090-711 512
ola.tallbom@display-umea.se

För information om annonser
och prenumerationspriser
www.sjungikyrkan.nu

Design och produktion:
www.mwgrafiskform.se
Tryckeri
Trydells
www.trydells.se

Nästa nummer av Kyrkokörjournalen
kommer den 8 maj.
Foto framsida:
Marita Sköldberg

ISSN 1101-9670

Julia Perdelius, Åhus

Allra bäst känsla med svåra stycken

Konditor, KUL-are och körsångare. Julia Perdelius har stor spännvidd i sina intressen och engagemang. Det är också blandningen som hon tycker är bäst med ungdomskören Con Moto.

Julia Perdelius plan är att bli konditor. Efter gymnasiet på restaurang- och livsmedelsprogrammet blir det kanske lite jobb innan hon går den ettåriga yrkesskolan i Kristianstad för att få gesällbrev.

UTBLICK

”Att vara kyrkokörsångare fungerar som en brobyggare till församlingens övriga liv och verksamhet. Så har det blivit för mig som nu är ordförande i kyrkofullmäktige i min hemförsamling.”

Hans Bergström, debattartikel i Kyrkans Tidning nr 7 2018 med anl. av att Alnö församling beslutat att kyrkokörsångare måste vara medlemmar i Svenska kyrkan

”I den vanligaste kören är medelåldern 56,5 år och medlemmarna sjunger i fyra stämmor. Kören sjunger visor och lättsamma låtar för att de tycker det är trevligt och de håller en lagom nivå.”

Kerstin Fondberg, förbundsdirektör i Sveriges Körförbund, intervju i Norrköpings Tidningar 29 januari

”Jag tycker att detta är en psalm, den borde sjungas i kyrkan.”

Jonas Gardell i en intervju i Norra Skåne 8 februari om sången Det finns en väg som han framförde i Melodifestivalen

Ibland jobbar hon extra på en restaurang, främst med desserter. Hon har en förkärlek för just desserter, och för tårter. Hon gillar variationen, och allra bäst när det blir lite avancerat.

Samma sak gäller för körsången.

– Jag tycker mest om själva blandningen. Vi sjunger allt utantill och ibland när vi får något nytt tänker man att det är den här gången vi kommer att stå där med pärmar, men sen lossnar det. Det är minst lika roligt med något man hört innan, men känslan efteråt är nog ännu bättre när man klarat något svårt stycke.

Con Moto sjunger allt från Bach till dagens radiohittar.

– På årsmötet och kördagar får vi möjlighet att ge förslag på låtar. Förra året gjorde vi en Disney-konsert. Några såg en Disney-film och sa på skoj att det skulle vara kul att göra något med Disney-låtar, så vi kom med förslaget till Ulrika.

Ordförande steg mot vuxenlivet

Sedan ett år är Julia körens ordförande. Det innebär inte särskilt mycket jobb, körföreningens enda sammanträde är årsmötet i mars.

– Även om det inte är något jättestort ansvar är det ett litet steg närmare vuxenlivet.

Julia har också mottagit Lion Åhus bidrag till församlingens barn- och ungdomskörer – motprestationen är Luciaframträdanden på ett antal äldreboenden och företag. Kören får också ett bidrag från UNGIKÖR (läs mer på sid 13). Pengarna används till körtröjor, körresor och andra aktiviteter, såsom musikalbesök i Kristianstad.

Kören har flera årligt återkommande framträdanden. Hösten inleds med ”Livets resa” i S:ta Maria kyrka. En person berättar sin personliga historia och kören sjunger sånger som passar till. En gång är bara Con Moto med, en gång även vuxenkören Trekvart.

Senare är det Lucia tillsammans med barnkörerna och kring jul en sing-a-long-konsert med vuxenkörerna.

– Vi avslutar alltid med Hallelujakören.

Den närmaste sjungningen blir på skärtorsdagen och i april ska kören delta

Sjunger i: Con Moto (Åhus församlings ungdomskör)

Stämma: Alt

Körsångare sedan: 2012

Bor: Åhus

Familj: Mamma, pappa, två bröder

Sysselsättning: Går andra året på restaurang- och livsmedelsprogrammet på Österängsgymnasiet i Kristianstad

Intressen: Baka, läsa, film. ”Jag är förtjust i allt som Jonas Gardell har gjort.”

Favoritkörsång: Butterfly av Mia Makaroff

i en ungdomskördag i Malmö med flera hundra sångare, arrangerad av UNGIKÖR Syd.

Ledarutbildad i församlingen

Con Moto är inte Julias enda engagemang i Åhus församling. Hon är med i en ungdomsgrupp och efter confirmationen gick hon församlingens KUL-utbildning (Kyrkans Unga Ledare) i två år. Det innebär bland annat att vara med som ledare i konfirmationsgrupper.

– Det är svårt att veta, men jag har känslan av att jag har lärt mig en del om hur jag leder en grupp.

Efter utbildningen har Julia och andra före detta KUL-are fortsatt att träffas emellanåt. De kallas för KUL Advanced. I januari reste de till Polen och besökte bland annat Auschwitz.

Julia kommer inte från någon musikfamilj. Men i höstas började hennes lillebror i Con Moto.

– I början tänkte jag ”nu försvann min egna hobby”, men sen blev det faktiskt roligare än vad jag trodde. Nu kan jag lära honom något.

Så småningom lär Julia flytta från Åhus. Om det blir körsång på en ny plats vet hon inte.

– Kanske märker jag att det är en grej som jag saknar och söker upp en kör.

Text och foto: Marita Sköldberg

Runow och Jansson fick Ceciliapriset

Karin Runow och Sonny Jansson, kyrkomusiker i Sollentuna respektive S:t Matteus församlingar, har tilldelats 2018 års S:ta Ceciliapris av Stockholms stift. Priserna delades ut i samband med årets Jubilatekonsert i Gustaf Vasa kyrka den 3 februari.

Karin Runow har gjort musikalen Luthers ungar som framförts av barn och unga minst 150 gånger under reformationsjubileet 2017. Hon får Ceciliapriset för att hon ”i Luthers anda är en skapande kyrkomusiker och tonsättare med fokus på barnen. En inspirerande kulturbärare och folkbildare med fötterna på jorden och hjärtat i evangeliet.”

Sonny Jansson har arbetat med uruppförandet av Sven-David Sandströms Luthersymfoni i Storkyrkan. Han får priset för att han ”i Luthers anda, som kör- och orkesterdirigent bygger broar mellan kyrka, tonsättare och lärosäten. Med konstnärlighet, kreativitet och djupt rotad övertygelse inspirerar han amatörer och professionella i vetskap om att ett plus ett alltid är mer än två.”

Pristagarna får 20 000 kronor var.
Foto: Magnus Aronson

Samma summa från Kulturrådet

Sveriges Kyrkosångsförbund får för tredje året i rad 330 000 kronor i bidrag från Statens kulturråd. För några år sedan låg bidraget på 400 000.

Sammanlagt får 21 centrala amatörkulturorganisationer i år dela på 11,1 miljoner kronor från Kulturrådet, exakt samma totalsumma som i fjol. Mest bidrag får Amatörteaterns Riksförbund, 2,6 miljoner kronor, och Sveriges Körförbund, 2 miljoner.

Sveriges Kyrkosångsförbund största intäkt är en och en halv rikskollekt i Svenska kyrkan, vilka i fjol gav cirka 1,9 miljoner kronor.

Kyrkohandboken är klar

Den nya kyrkohandboken för Svenska kyrkan tas i bruk på pingstdagen 20 maj. Vid denna tidnings utgivning ska boken finnas både i digital och tryckt form.

I november antog Svenska kyrkans kyrkomöte en ny kyrkohandbok. Arbetet med handboken föranleddes i förstör av den nya bibelöversättningen 2000 och har pågått aktivt sedan 2012. Det har kantats av kritik, inte minst från musikerhåll. Beslutet fattades till slut med stor majoritet efter en kompromiss.

Kyrkomötets fyra största nomineringsgrupper föreslog under sittande möte att handboken skulle antas samtidigt som en kommitté av sakkunniga musiker och teologer skulle fortsätta att arbeta med gudstjänstmusiken. Detta förslag togs emot mycket välvilligt och fick den långa debatten i kyrkomötet att avslutas med ett ja till handboken. Bland annat ska handboken kompletteras med musik från exempelvis samisk tradition och systerkyrkor utanför Europa.

Kyrkohandboken är indelad i tre volymer: huvudvolym, musikvolym och missale (som innehåller ordningar för den allmänna gudstjänsten med musiken från musikvolymen). Pappersversionerna av den nya kyrkohandboken ska ha bör-

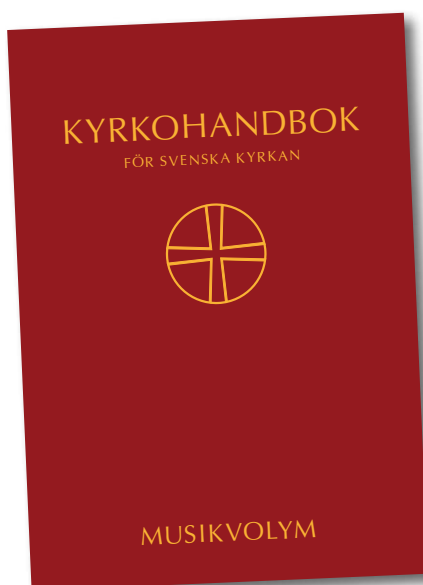
jat levereras från Verbum den 12 mars. Handboken finns också för nedladdning på Svenska kyrkans hemsida. Webbverket som ska förenkla användningen av kyrkohandboken ska vara klart 1 april.

Kyrkohandboken är upphovsrättskyddad vilket innebär att det inte är tillåtet att kopiera eller trycka handbokens material utan att få tillstånd från rättighetsinnehavaren. Församlingar har dock rätt att kopiera handboken för sitt gudstjänstarbete.

Svenska kyrkan är upphovsrättsinnehavare för samlingsverket medan enskilda rättighetsinnehavare har upphovsrätten för vissa enskilda verk.

Kyrkohandboken kommer att tas i bruk överallt i Svenska kyrkans gudstjänster på pingstdagen. I stiftet och vissa församlingar anordnas under våren introduktioner för nya kyrkohandboken.

Marita Sköldberg

Davidmedia.se
- en resurs för er församlingssång! **davidmedia**

Söker ni nya sånger till gudstjänsten?

Vi har hundratals noter i vår digitala notbutik från t.ex. Bengt Johansson, Samuel Ljungbladh, lovsångsresursen Davids Hjärta mm.

Betala enkelt och smidigt med paypal, kort eller faktura!

davidmedia

Välkomna till www.davidmedia.se/noter

PIANONOTLAMP

Lång modell som ger ett klart och varmt ljus utan ljusspill över notbladen.

- LED-lampor för exakt belysning och utan glödlampsbyten.
- Lågspänning. Med eller utan sladd.
- Slagtålig och hållbar konstruktion.
- Smal skärm. Justerbar inställning.
- Kläms fast på pianots notställ.

Tel 0523-22517
Sparta System AB

Det finns mer på vår hemsida
www.spartasystem.se

KÖRDAGAR i Ljungkile

Välkomna till vår vackra folkhögskola, där havet möter fjället.

I denna unika miljö ger vi din kör möjlighet att under några intensiva dagar vidareutveckla er sång – allt under skräddarsydd ledning av två av Sveriges mest välrenommerade körledare: **Gunnar Eriksson** och **Per Högberg**.

Pris från 1 695 kr pp, minimum 20 pers.

Mer information på www.ljungkile.org/korta-kurser/kordagar

Ljungkile
folkhögskola

www.ljungkile.org | 0522-68 69 70 | konferens@ljungkile.org

KYRKOMUSIK SYMPOSIUM 2018 KULTURARV I RÖRELSE

Välkommen till
Kyrkomusiksymposium 2018
Uppsala 14–16 september

Mer information finns på www.kyrkomusiksymposium.se

sensus

Svenska kyrkan

*Vill du sjunga
Skapelsen av J Haydn?
Anmäl dig till sommarens kurs!*

VOX

KÖRVECKA 2-7 juli

Leksands folkhögskola

Bengt Ollén, dirigent och ledare

Konsert i Siljansnäs kyrka

Lördag 7 juli kl 20:00

Se info om kursen på Musik vid Siljan

www.musikvidsiljan.se

Info och anmälan finns på VOX hemsida

www.oratoriekorenvox.se

Hyllning till ljuset i gnistrande riksfest

Ett gnistrande vackert, snörikt och kallt Östersund (– 22 grader på söndagen) välkomnade deltagarna i Sveriges Kyrkosångsförbunds allra första vinterriksfest. Vårdarna i Östersunds församling, med riksfestgeneral Ingrid Löfgren i spetsen, bjöd dock på mycket värme.

Riksfesten föregicks av vinterns värsta snökaos längs Norrlandskusten och somliga hade det besvärligt att ta sig fram. Deltagarna från Nora församling i Tärnsjö var på resande fot i 33 timmar innan de anlände sent fredag kväll. Men, likt körsångare i allmänhet, var de ändå på strålände humör.

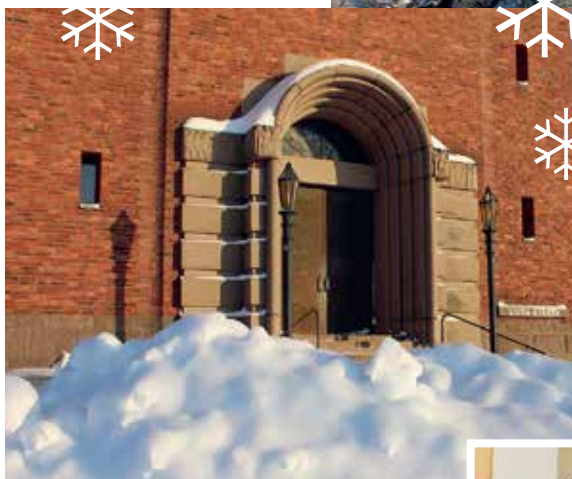
Temat för årets riksfester (den andra äger rum i Västerås 11–13 maj) är Från mörker till ljus. Detta märktes på många sätt i Östersund. Dels i repertoaren, som var ett potpurri av sånger för hela kyrkoåret. Dels i alla gudstjänster, där ljusets seger över mörkret var det bärande budskapet. På söndagens högmässa fick det sitt crescendo i att solen belyste både Hanna Brande, som läste evangelietexten, och kyrkoherde Börje Viklander i predikstolen, just när han skulle predika. Lars Israel Wahlman, arkitekten bakom Stora kyrkan som invigdes 1940, visste nog vad han gjorde.

Omkring 200 personer deltog i riksfesten. De flesta från Härnösands stift, men även långväga gäster från bland annat Västergötland och Skåne fanns med, ja till och med från Wien.

100-årsfirandet av det första samiska landsmötet på svensk mark skulle inledas just efter helgen, vilket också fick genomslag i riksfesten. Frode Fjellheims mäsas Aejlies gaaltije – den heliga källan framfördes på fredagskvällen med medverkan av bland andra Frode själv, och de som ville kunde av honom lära sig mer om jojk dagen därpå. Renskavsgryta och renklämma serverades, bland sångerna i repertoaren fanns Fjellheims jojk Eatnemen vuelie och koristerna fick klä sig i de samiska färgerna till konsert och högmässa.

Text och foto: Marita Sköldberg

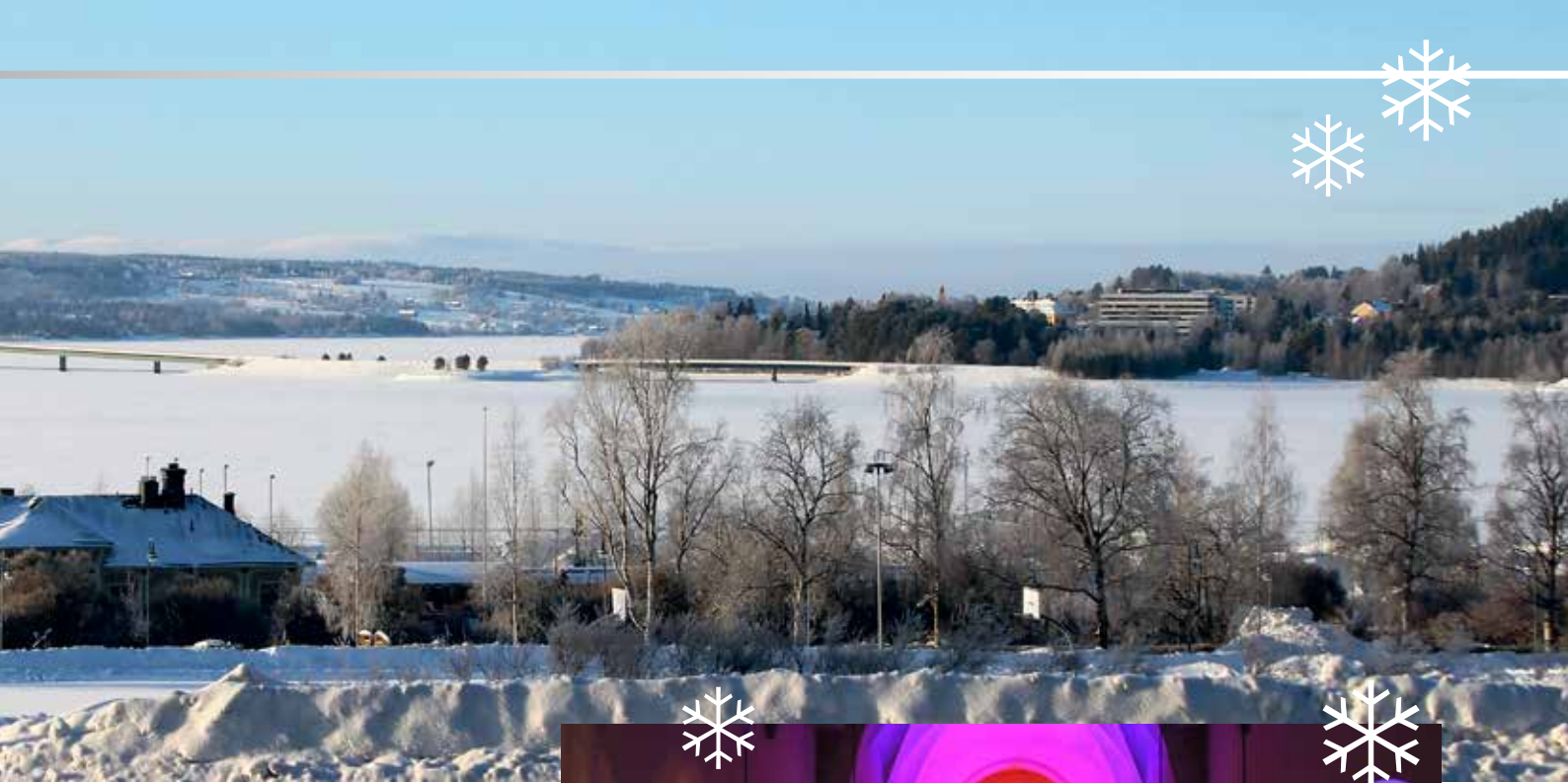
Stora kyrkan i Östersund var inbäddad i snö och omgavs av strålände blå himmel stora delar av riksfesthelgen.

Riksfesten ägde rum just före inledningen av firandet av det samiska jubileumsåret Staare 100 år. 1918 hölls det första samiska landsmötet på svenska sidan av Saepmie i just Östersund, som på sydsamiska heter Staare. Detta uppmärksammades bland annat med att riksfestkören – som leddes av Sara Michelin, domkyrkoorganist i Linköping – klädde sig i de samiska färgerna blå, grön, gul och röd.

Den mäktiga altartavlan som dominerar Stora kyrkan är utförd i al fresco av professor Hilding Linnqvist, Stockholm.

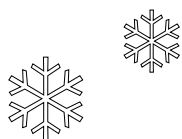

Den norsk-samiske musikern och tonsättaren Frode Fjellheim deltog i riksfesten. Hans arktiska mäsas, en suggestiv musik- och ljussupplevelse, framfördes av Östersunds Motettkör under ledning av Nicklas Strandberg, Frode själv och några medföljande musiker.

Till vänster: Ingrid Grahn (mitten), kyrkomusiker i Östersund, var sångsolist vid några tillfällen och ledde även rituella dans, som var ett av flera visten under riksfesten. Deltagarna dansade de fyra elementen: jord, eld, vatten och luft.

Gary Graden från Storkyrkan i Stockholm lärde ut gregoriansk sång under ett så kallat viste. Ett fantasifullt introitus fick sedan inleda högmässan.

Vokalensemblen Sonic Six från Östersund återförenades riks-festen till ära och bjöd på ett bejublat framträdande under lördagens festmiddag på Hotell Gamla Teatern. Här gör de entré som åldrade körsångare.

Jojk – teknik som en gäspning

Tio minuter tog Frode Fjellheims jokkurs för dem som valt hans "viste" under riksfesten i Östersund. Fem minuters grundkurs och fem minuters fördjupning, efter som deltagarna var "resurstarka röstmänniskor".

Frode Fjellheim är norsk sydsamisk tonsättare och musiker. Han är känd för att ha lyft in joken i olika musikaliska uttryck som jazz, rock, kör och symfoniorkester. Via Disneys tecknade film Frost, som inleds med Fjellheims jolk Vuelie har han fått stor global spridning. Ursprunget till Vuelie heter Eatnemen vuelie och är en jolk baserad på Härlig är jorden. Den framfördes under riks-festen av den stora riksfestkören.

Frode Fjellheim inledde till deltagarnas stora förtjusning sitt viste – alla riksfestdeltagare hade möjlighet att välja två av åtta olika entimmespass – med att jokka Riksfest 2018.

Innan han övergick till att berätta om jokens användning, historia och dess få efterlämnade spår följde jokkursen.

Andningen är grunden

– Det första är att puste in, och puste ut. Att känna att man puster är essentiellt viktigt i all sångtradition, men det är speciellt viktigt i jolk.

När deltagarna övat på att andas in och ut ett par gånger kom tillägget att lägga till ljud i utandningen. Sedan visade Frode med handen upp och ner, i sidoläge, snabbt och långsamt hur jolkaspi-ranterna skulle ändra tonhöjden.

– Och så är det en viktig sak till. Joken beskriver alltid ett objekt, vad som helst. Man jolkar inte om något, utan man jolkar objektet.

Efter att ha tittat sig omkring lyfte han upp en pianopall.

– Vi ska försöka bli inspirerade av pallen, göra en palljolk.

Så rörde han pallen hit och dit, och alla de jolkande följde med.

– Nu har ni lärt er använda rösten och beskriva ett objekt, ni har gjort er första jolk. Nu kommer extrakursen.

"Nu har ni lärt er använda rösten och beskriva ett objekt, ni har gjort er första jolk."

Jojk- och gäspmuskel är samma

Frode Fjellheim berättade hur han undersökt många jolkare och upptäckt "jokmuskeln" som går upp till öronen och som är mycket besläktad med gäspmuskeln. Gäspningen består av tre faser, och det är startfasen och slutfasen – utandningen – i kombination som ger en jolk-effekt. Därefter ska en annan jokmuskel kopplas in – magen.

– I motsats till i klassisk sång ska tonhöjden påverkas av magmuskeln. När magen hoppar följer rösten med. Man utnyttjar kroppens naturliga egenskaper för joken. Hur man kan kombinera kroppens naturliga funktioner med ett objekt – det är jolk.

Text och foto: Marita Sköldberg

Frode Fjellheim lärde ut hur man jolkar en pall.

 Ynde Music

Köp och ladda hem dina noter direkt från vår butik

www.yndemusic.se

NYHETER

- 15 purfärskas körarr. på låtar av Ted o Kenneth Gärdestad
- Jazz för kör (ett flertal arr.)
- Nytt stilsäkert arr. för blandad kör och instrument på Koppången

Ynde Music har både körmusik, orgelmusik o visor

Dags att byta jobb?

Sök efter lediga tjänster på www.sjungikyrrkan.nu

Kyrkokören – mer än musik

Självklart står det musikaliska i fokus i en kyrkokör. Men det finns väldigt många fler beståndsdelar. Det fokuserar Kyrkokörjournalen på under 2018. Den här gången handlar det om medbestämmande, dels om den formella demokratin – förening eller inte förening – dels om vem som bestämmer repertoar, när kören ska sjunga, körresor etc. Välkommen till Livet i kören!

Serie **Livet i kören**
i Kyrkokörjournalen 2018
Nr 1 – Välkommen till kören
Nr 2 – **Demokrati i kören**
Nr 3 – Kläder i kören
Nr 4 – Fika i kören
Nr 5 – Konflikter i kören
Nr 6 – Farväl till kören

Demokrati i kören

Texter och foto där inget annat anges: Marita Sköldberg

... så utgör vi, fast många, en enda kropp i Kristus, men var för sig är vi lemmar som är till för varandra. Vi har olika gåvor allt efter den nåd vi har fått ...

Romarbrevet 12:5–6

Ann-Britt Larsson

Sälvarekören, kyrkokör i Sälvare församling

Vem bestämmer i din kör?

Vår kantor Ing-Marie. Men det tycker hon nog inte om att jag säger. Hon vill ha oss delaktiga – hon bjuder in oss att vara med och bestämma när och vad vi ska sjunga. Men vi är inte så duktiga på att engagera oss. Det är så skönt när hon bestämmer. Vi är inbjudna, men vi känner nog inte behov av att ta vara på det. Det vore konstigt om det inte är Ing-Marie som bestämmer repertoaren – hon kan ju det.

Har du själv inflytande i kören?

Ja, jag är med i körstyrelsen. Vi bestämmer mest om resor och nöjen. Ibland kan vi ha omröstningar på körövningar om vilka psalmer vi ska sjunga, eller vilka vårsånger – då har vi ett antal att välja bland.

"Vi är inbjudna, men vi känner nog inte behov av att ta vara på det."

Jag tar inte ställning

Nej, jag tar inte ställning. En journalists uppgift är att visa på olika sidor, inte förespråka en.

Kören som förening eller inte har varit en icke-fråga för mig tills jag började arbeta med det här numret av Kyrkokörjournalen. Jag har tidigare aldrig varit med i någon kör som har varit en ideell förening. Min nya kör är en ideell förening, vilket jag hittills märkt på tre sätt:

1. Jag fick betala en medlemsavgift på 50 kronor.
2. Vi åkte på en julkonsert, med hyrd buss.
3. Vi hade kaffe med lottförsäljning efter julkonserten.

Min tanke med temat Demokrati i kören var inte att det skulle handla särskilt mycket om föreningsformen. Men så har det blivit.

Lite nyfiken var jag förstås, annars hade jag inte gjort den enkätundersökning som redovisas på sid 16. Sedan ledde det

ena till det andra och till slut satt jag med ett material som i hög grad handlade om föreningar. Det var inte helt lätt att få till balansen i olika åsikter och jag har insett att förening eller inte på sina håll är en kontroversiell fråga.

Jag kan alltid söka fler, leta på andra ställen för att få in ytterligare dimensioner och en 50-procentig fördelning när det kommer till i huvudsak två olika uppfatt-

ningar. Men någonstans får jag nöja mig med det jag har. Den som eventuellt tycker att helheten av artiklarna ger ett partiskt intryck är välkommen att höra av sig med synpunkter och exempel.

En och annan läsare har hört av sig efter förra numret av Kyrkokörjournalen, då Livet i kören-serien startade. Det gällde inte temat för den tidningen, Välkommen till kören, utan andra saker som tangerar just livet i kören och som de tänkte på när de läste. Det är precis så en redaktör önskar att tidningen ska fungera!

När jag berättade om Livet i kören-serien för Sveriges Kyrkosångsförbunds förbundsstyrelse kom reaktionen "vågar du skriva om kläder!?" Varför inte? tyckte jag och delgavs exempel på oändliga diskussioner om just detta ämne.

Ingen sa "vågar du skriva om demokrati!?", så nu undrar jag verkligen hur det ska gå med nästa nummer.

Marita Sköldberg
Redaktör

Organisationsnummer gav **klirr** i kassan

DALBY
kammarkör

Att starta ideell förening har blivit ett lyckokast för Dalby Kammarkör. På tre år har man lyckats få närmare en halv miljon kronor i bidrag från olika stiftelser och organisationer. Ordförande Maria Frelin ser även ett ökat engagemang bland körmedlemmarna.

Organisten i Dalby församling utanför Lund, Anita Andersson, startade Dalby Kammarkör 2006. Med ökade ambitioner ökade också önskemålen att göra dyrare projekt. 2015 ville kören göra Bachs Johannespassionen. Men att bära hela kostnaden för orkester och solister var inte möjligt för församlingen som har några tusen medlemmar och en stor körverksamhet. Så på Anita Anderssons initiativ bildade kören en ideell förening i februari 2015 och började söka bidrag.

– Det är betydligt enklare om man har ett organisationsnummer, förklarar körens ordförande sedan starten Maria Frelin.

Hon och de andra i styrelsen har arbetat hårt med att söka pengar från olika fonder. Med tiden har det utkristalliserat sig vilka det lönar sig att söka från. Men varje ny ansökan kräver ett stort jobb.

Nio har gett bidrag

Hela 415 000 kronor från åtta olika stiftelser och organisationer har körföreningen fått in till sina projekt. Det handlar bland annat om två bankstiftelser och ett antal privata stiftelser. Dessutom har kören fått ett närområdesbidrag på 30 000 kronor från Lunds kommun.

För att få bidrag från privata stiftelser handlar det mycket om relationsbygge, menar Maria Frelin. För bankstiftelserna är det viktigt att se att pengarna bidrar till samhällsbygget.

På de här tre åren har kören utöver Johannespassionen (två gånger) bland annat gjort Rolf Martinssons Lukaspas-

Dalby Kammarkörs styrelse har möte. Fr v: Cajsa Sjöberg, ledamot, Moa Wolff, kassör, Maria Frelin, ordförande, Anita Andersson, körledare samt Bengt Lundborg, kassör. Foto: Ingrid Linse, med i marknadsföringsgruppen

sionen, även den två gånger, uruppfört samme Martinssons verk Clavis Paradisi med texter baserade på äldre skrifter om Dalby vars kyrka grundades 1060, haft workshop och konsert tillsammans med Eric Ericsons Kammarkör och turnerat i Skåne med ett blandat program.

Maria Frelin säger att kören känner stort stöd från Dalby församling, som också bidrar ekonomiskt. Stödet gäller även föreningsbildandet.

– Absolut, det är en win-win-situation.

Som ordförande tycker hon att engagemanget i kören har ökat i och med att den blivit förening. Att bidragssökandet har gett resultat har givetvis bidragit positivt.

– Det är viktigt att styrelsen är öppen med saker och ting. Alla beslut läggs ut på en intern hemsida. Vi har olika grupper: klädgrupp, marknadsföringsgrupp, fest-

”Det är viktigt att styrelsen är öppen med saker och ting. Alla beslut läggs ut på en intern hemsida.”

kommitté och jag ska föreslå att vi bildar en resegrupp. I maj reser vi till Budapest.

Musiken körledarens ansvar

Inför 10-årsjubileet 2016 hade kören en brainstorming om vad de skulle göra och sedan bildades en jubileumsgrupp som fick jobba vidare och stämma av med styrelsen som har möten en gång i månaden.

Föreningen är ansvarig för det praktiska, men det är mycket tydligt att det är körledaren som har hand om det musikaliska, enligt Maria.

– Hon hittar det som känns bra, vi vilar i det. Och hon är mån om det sociala. Det är en jättebra stämning.

– Engagemanget i föreningen har skapat en större sammanhållning. Jag tror att det är en bidragande orsak till att vi gått framåt så mycket i det musikaliska.

DIN KOMPLETTA NOTHANDEL
www.wessmans.com

wessmansdirekt.se
Noter direkt till din skrivare från Wessmans Musikförlag

Körliv och demokrati – tillbakablick

Kring förra sekelskiftet bildades många körföreningar inom Svenska kyrkan. Förhållandet mellan dessa föreningar och myndighetskyrkan har intresserat Ragnar Håkansson, som forskar om körhistoria.

När jag började min forskning kring hur Svenska kyrkans lekmanakörer växte fram runt sekelskiftet 1900 slogs jag av att dessa körer ofta ordnade sin verksamhet som demokratiska föreningar med egen förvaltning. Svenska kyrkan var en myndighet, och en fristående förening inom en myndighets verksamhet borde kunna leda till en del komplikationer. Jag kom därför att intressera mig för hur förhållandet mellan kör och kyrka såg ut och hur det utvecklats.

Årtiondena runt sekelskiftet 1900 var omvälvande inte minst för Svenska kyrkan. Förändringen mot den moderna demokratin hade inletts med folkrorelserna som byggdes av individens ställningstagande i kollektivet. Kulturverksamhet blev tidigt en viktig del i demokratibygget. Under 1800-talet flyttade den musikaliska aktivitet som vanligen skett i societetens salonger och i katedralerna till ordenslokaler, bönhus och till hemmen. Och det var i första hand körsång som gällde.

Både kyrka och hembygd

Svenska kyrkans nybildade körer knöts både till kyrkan och socknen och kallades oftast kyrko- och hembygdskör. Om kören verkade i en församling med ett välvilligt kyrkoråd fick den ett ekonomiskt bidrag.

Fler frivilligrupper växte fram och bildade egna föreningar under 1900-talets första halva: syföreningar, diakonikretsar, församlingshemsstiftelser, lekmanaförbund etc. Dessa föreningsbildningar utgjorde en grogrund för den demokratisering som alltsedan dess varit en självklarhet inom kyrkan, men den formella kyrkliga beslutsstrukturen öppnades inte för dessa föreningar. I stället beslutade Sveriges riksdag 1930 att kyrkan skall styras enligt en kommunal struktur och vi fick den modell som i långa stycken fortfarande råder.

Hardemo kyrkokör bildades 1878. Karl Emil Schill – här liggande framför kören – övertog körledarskapet 1880. Bilden är från 1915, Schills sista år i livet.

”Dessa föreningsbildningar utgjorde en grogrund för den demokratisering som alltsedan dess varit en självklarhet inom kyrkan ...”

Dessa ”inomkyrkliga” föreningar bejakades dock och en folkkyrklig pastoral formades i ett försök av Svenska kyrkan att återigen närma sig medborgarna.

Inget formellt inflytande

Runt 100 år senare kan vi konstatera att alla körer, barn- och ungdomsgrupper, studiegrupper med flera utgör Svenska kyrkans stora kontaktnät ut i det svenska samhället. Detta är folkkyrkan i praktiken. Denna del av kyrkans verksamhet har fortfarande inget formellt inflytande över hur kyrkan styrs. Dessutom har den professionalisering som genomfördes under andra halvan av 1900-talet inneburit att lekfolket ofta, vanligen i bästa välmening, berövats även ett informellt inflytande. Detta har inneburit att kyrkan på många sätt återigen blivit lik en myndighet, men nu utifrån en modern myndighets arbetsätt att erbjuda service åt medborgarna/medlemmarna som därmed blir föremål för åtgärder, det vill säga en objektifiering. Hur har det då gått med körförening-

arna? Mitt intryck är att de upphört på många håll. Avvecklingen förefaller ha ett samband med svårigheter att införliva en fristående föreningsverksamhet i hanteringen av församlingsbudgeten. Det är svårt att säga om detta påverkat graden av självbestämmande för kören. Här skulle det vara spännande att göra en större inventering av hur det ser ut i Kyrkokörsverige.

Ragnar Håkansson

Huvudkällor: Av Sven Thidevall: *Kampen om folkkyrkan* (Verbum 2000), *När kartan inte längre stämmer* (Diakonivetenskapliga institutets skriftserie nr 5/2003) och *Kampen om samhällsreligionen* (Artos academic 2106).

Mycket att vinna på delaktig kör

Framförhållning och tydlighet. Det är grundförutsättningar för fungerande medbestämmande i en kör, menar Karin Oldgren och Lotta Wilund som båda arbetar mycket med delaktighet i sina körer.

Karin Oldgren arbetar enbart med vuxenkörer, Lotta Wilund enbart med barn- och ungdomskörer. För båda är det centralt att deras körsångare är med och bestämmer.

Deras samlade erfarenheter är att delaktighet kan vara en stor hjälp – till och med en livlina – för den enskilde, ger mycket energi och kreativitet till gruppen och är ett bidrag till att hålla demokratin levande i samhället.

– Har man ett fungerande styrelsearbete och vågar släppa in andra får man som körledare så mycket draghjälp. Det kan också vara väldigt välgörande för kören att det finns en styrelse, det finns en väg för dem att gå om jag inte skulle sköta mitt uppdrag, säger Karin.

Fast hon tycker egentligen inte att det är viktigt att det finns en ideell förening med egen styrelse. Det viktiga är att fler delar på ansvar och engagemang.

– Man kan formulera körråd eller vilken samling man vill.

Föreningskunskaper försvinner

Lotta håller med om att de demokratiska principerna och inte formen är det viktigaste, men hon har också ett stort patos för själva föreningsformen.

– Det är en bra plattform för delaktighet, ett verktyg som man kan använda så mycket eller lite man vill. De basala kunskaperna om föreningsformen är på väg att försvinna ur samhället.

Alla barn- och ungdomskörer som Lotta har lett har varit medlemmar i barn- och ungdomskörförbundet UNGiKÖR, där Lotta numera är verksamhetsledare. För att få verksamhetsbidrag därifrån krävs att kören är en förening. Hon har själv varit med och startat föreningar på flera arbetsplatser.

I styrelserna i barn- och ungdomskörföreningarna är ungefär hälften körsångare och hälften föräldrar.

Lotta har märkt en förändring bland unga de senaste fem åren.

– Ungdomar kan sina rättigheter och vill ta plats idag. Nu står de nästan på kö för att få vara med i styrelser eller ta en roll.

Lotta Wilund

Verksamhetsledare för barn- och ungdomskörorganisationen UNGiKÖR (se faktaruta) och körledare på KFUM Central i Stockholm. Där leder hon fyra grupper för barn och unga mellan 4 och 25 år.

Har tidigare jobbat som kyrkomusiker i 25 år, nästan enbart med barn- och ungdomskörer.

Karin Oldgren

Organist i Engelbrekts församling i Stockholm där hon bland annat leder Hjorthagens kammarkör. Kyrkomusiker sedan 30 år, de senaste 15–20 åren har hon arbetat nästan enbart med vuxenkörer.

Har också en lektorstjänst vid Musikhögskolan i Örebro där hon jobbar med körpedagogutbildningarna.

”Demokratiarbete har nog aldrig behövts så mycket som idag när många är helt utlämnade åt sociala medier och den ton som ofta förekommer där.”

Lotta Wilund

Sociala regler

Medbestämmandet kan handla om allt i körverksamheten: repertoar, program, körresor och mycket annat. Karin ser de sociala reglerna som ett viktigt ämne.

– I Hjorthagens kammarkör har vi förutom stadgar ett enklare dokument, en arbetsordning. Där står det om kläder, vem du ska vända dig till om vad, vad som händer om du inte lämnar in dina noter i tid och så vidare. Det är vi som körledare som är ytterst ansvariga, men det är otroligt mycket värt att arbeta fram reglerna tillsammans.

Att ge olika roller till körmedlemmar och körföräldrar tror de två på. Det finns många roller som kan fylla en viktig funktion.

– Jag har i en kör till exempel en post som handlar om att se till att alla blir sjungna för när de fyller år, berättar Karin. Det är en viktig sak.

Lotta jämför det ideella engagemanget runt körverksamheten med sin sons ishockeyklubb.

– Jag leker med tanken på att vi med samma självklarhet i körsammanhang som i hockeyn ska utgå ifrån att föräldrar engagerar sig. Vad skulle kören kunna åstadkomma om vi hade två assisterande körledare, en ”materialare” och en lagledare? Jag själv är inte längre så blygsam, utan kommunicerar mer direkt; ”nu åker vi på läger, jag behöver två föräldrar som följer med”, i stället för som tidigare ”det vore bra om någon eventuellt skulle kunna...” Det innebär alltid att föräldrar ställer upp. På så sätt får barnen fler vuxna förebilder, det kan vara en livlina för många. Samtidigt uppstår en gemenskap mellan de vuxna som engagerar sig.

Alla blir lyssnade på

Kör är i sig inte en demokratisk form, be-

”Det är vi som körledare som är ytterst ansvariga, men det är otroligt mycket värt att arbeta fram reglerna tillsammans.”

Karin Oldgren

tonar Karin. Körledaren har en särskild roll och kan mycket väl vara enväldig. Men arbetet blir roligare om alla får komma till tals.

– Demokrati betyder inte att jag får min vilja igenom, men jag blir lyssnad på och får veta varför det inte blir som jag vill, säger hon om kördemokratis kärna.

Det finns spelregler att hålla sig till. I en kyrkokör handlar det bland annat om uppdraget från församlingen.

– Jag gör inte vilken repertoar som helst, men jag lyssnar jättemycket på vad kören vill göra.

Samtidigt medger Karin att medbestämmandet tar tid och kräver längre framförhållning.

Insats för civilsamhället

Lotta liknar föreningsbygget vid ett hus. Det tar tid att planlägga och bygga och det behövs underhåll, men sen kan man njuta av att vara där. När föreningen väl är i gång finns det väldigt mycket att vinna.

– Men man får inte vara för rädd för att det ska bli fel. Om man inte vet så mycket kan man börja med ett körråd och sätta ett par enkla spelregler. Sen kan det utvecklas.

Lotta oroas över signaler om att det finns församlingar i Svenska kyrkan som motarbetar föreningsbildande.

– Man drar undan plattformen för det ideella engagemanget. Demokratiarbete har nog aldrig behövts så mycket som idag när många är helt utlämnade åt sociala medier och den ton som ofta förekommer där. Jag tycker att kyrkan borde bidra till att föra vidare goda demokratiska traditioner.

Under fjolåret genomförde UNGiKÖR en ledarskapsutbildning för ungdomar.

– Då trillade polletten ner att vi gör en insats för civilsamhället. Vi har utbildat sju kompetenta ungdomar som kan göra en insats nästan var som helst i civilsamhället.

Obefogad rädsla

Att det finns församlingar som helst inte vill ha körföreningar tror Karin och Lotta beror på rädsla för att kören ska dra iväg åt ett icke önskvärt håll. I de allra flesta fall är det en obefogad rädsla.

– Det handlar om tydlighet, säger Karin. Tydlighet mot arbetsgivaren vad

man vill med föreningen och tydlighet mot kören vad uppdraget är, så att det inte blir motsättningar. Man kan skriva in olika saker i stadgarna, till exempel om ekonomi.

Förutom föreningsskepsis från vissa församlingar finns det också andra saker i samhällsutvecklingen som påverkar föreningslivet. Den ökande individualiseringen, där alla kan framföra sina åsikter

via sociala medier är en, en förändrad syn på långsiktighet där människor idag inte är beredda till mångåriga åtaganden en annan. Krångliga regelverk, däribland den nya dataskyddsförordningen som träder i kraft 25 maj, kan också göra arbetet svårare.

– Det är spännande att analysera vad som får människor att trots detta engagera sig, säger Lotta. För ungdomar handlar det om att vara med och påverka, att förändra världen, och det kan man göra var som helst. En annan sak som driver är gemenskapen. Människor söker gemenskap.

Fakta UNGiKÖR

UNGiKÖR är ett samlande barn- och ungdomskörförbund med cirka 4500 medlemmar. De flesta sjunger i körer i Svenska kyrkan eller kulturskolan. Förbundet arrangerar festivaler och kurser och arbetar bland annat med att samla information och skapa opinion i frågor som rör barn/ungdomar och deras sång. Under 2017 genomfördes bland annat en ledarskapsutbildning för unga körsångare.

Verksamheten finansieras huvudsakligen av statliga bidrag från MUCF (Mynligheten för Ungdoms- och Civilsamhällesfrågor). Organisationen är politiskt och religiöst obunden.

UNGiKÖR ger också ekonomiska bidrag till barn- och ungdomskörer.

Verksamhetsbidrag delas ut till alla medlemmar under förutsättning att de har skickat in bland annat årsmötesprotokoll och verksamhetsberättelse.

Medlemskörerna kan också ansöka om rese- och projektbidrag.

På sin hemsida har UNGiKÖR bland annat en introduktion i hur en kör bildar förening och mallar för olika föreningsdokument.

UNGiKÖR
Sveriges barn- och ungdomskörer

Ingemar Olsson

Matteuskören, kyrkokör i S:t Matteus kyrka, Skövde församling

Vem bestämmer i din kör?

I stora drag är det körledaren. Men vi är fria att komma med tips. Här i korridorerna på riksfesten i Östersund kommer det en del tips, utifrån det som är här. Kören är i sin linda, den är i växande i kraft och i glädje. Vi har varit en projektkör som har sjungit till jul, påsk och advent från 2014. Från i höstas blev vi en kör som träffas regelbundet varannan vecka. Ungefär samtidigt kom detta att vi skulle åka hit till Östersund. Det är körledarens förtjänst – hon kom med ett färdigt paket. Det var hennes idé att stärka gemenskapen och få nya intryck. Majoriteten i kören är med här.

Är du själv delaktig i vad kören gör?

Det kan jag mycket väl vara. Jag är en av dem som har bakgrund i Matteuskören som fanns för längesedan – körverksamheten i kyrkan har varit nedlagd ett tag.

”Det beror på hur mycket personligt engagemang man vill ha.”

Att det är lättare att samla ihop pengar till körresor är ett vanligt skäl för att ha en körförening med egen ekonomi. Här är det svenska kyrkokörsångare som är på Nordisk kyrkosångsfest på Färöarna 2014.

Ekonomi och byråkrati påverkar demokrati

Pengar tycks vara den främsta orsaken till att körer är, eller bildar, egna föreningar. Samtidigt är pengar ett skäl till att föreningar läggs ner. På många håll föredrar Svenska kyrkan att all ekonomi hanteras av församlingen.

De körer som har bildat föreningar på senare tid och som Kyrkokörjournalen varit i kontakt med har samtliga haft ekonomi som ett grundskäl till att starta förening. Antingen för att kunna samla ihop pengar till en körresa – föreningens reskassa kan övervintra medan församlingarnas ekonomi gäller för ett år i taget – eller för att kunna söka bidrag.

Pengar är dock inte alltid det viktigaste skälet till att ha en förening. Niklas Jansson, organist i Örnsköldsviks församling, har alltid arbetat med ideella körföreningar, och han tror att de flesta kyrkokörer i Örnsköldsviks kontrakt är det.

– Av hävd har det alltid varit så häromkring.

Några motsättningar mellan körföreningar och församlingsledningar känner han inte till. Han ser bara positivt på att

”Det blir bara en massa extrajobb med verksamhetsberättelser och annat.”

Britta Snickars, Västermalms församling

Örnsköldsviks Motettkör är en förening.

– Du får ett större engagemang av sångarna förutom det musikaliska, och ett större medinflytande. Jag får mycket praktisk hjälp.

Jobbar i projekt

Niklas har ingen egen erfarenhet av körråd utan förening, men kanske skulle det kunna fungera lika bra, säger han. Så är det i gospelkören som hans kollega leder.

I många andra församlingar som han känner till betalas hela kyrkokörsanslaget ut till föreningen, men så är det inte i Örnsköldsviks församling. Där har Motettkören ett eget konto i församlingen.

– Vi jobbar i projekt. Om vi har ett treårigt projekt kan vi spara pengarna till en körresa år tre.

Föreningen har ändå en egen kassa med pengar från medlemsavgifter och egna arrangemang såsom musikfäéer. Pengar som används till gemenskapsfrämjande aktiviteter.

Reser vartannat år

Även Britta Snickars, kyrkomusiker i Kungsholms kyrka i Västermalms församling i Stockholm leder körer som är ideella föreningar, men där ekonomin numera sköts inom församlingen. Över budgeten styr Britta numera själv.

– Jag äskar pengar för resor, körpedagog, avslutningsfest och så vidare. Vart-

”Vi jobbar i projekt. Om vi har ett treårigt projekt kan vi spara pengarna till en körresa år tre.”

Niklas Jansson, Örnsköldsviks församling

annat år får ena kören resa, vartannat år den andra.

Föreningarna har fortfarande kvar sina körkassar, det enda sättet att spara pengar från år till år. Men där hamnar endast småsummor i form av medlemsavgifter i ena kören och från ett fåtal uppdrag i den andra.

– Kammarkören har diskuterat om vi ska ha kvar föreningen, men jag har sagt att jag fortfarande vill ha en rådgörande grupp och då har föreningen blivit kvar.

Startade körråd

Britta har tidigare jobbat i Svenska kyrkan i London och i domkyrkoförsamlingen i Strängnäs. Körerna där var inte ideella föreningar. Britta Snickars startade körråd på båda ställena.

– Jag ville ha ett bollplank med en person från varje stämma. Jag märkte att människor hade synpunkter men de vågade inte säga det till mig, då kunde de säga det till stämledaren.

För att få fram synpunkterna fikade körerna i sina stämmor. Körrådet träffades

”Jag känner mig låst och stressad av att jag måste detaljstyra allt ett år i förväg.”

Elisabeth Ernstig, Älghults församling

före eller efter körrepet.

Bollandet handlade bland annat om klädsel, uppställningar, körresor och om ribban var lagom hög. För större projekt bildades särskilda grupper. I Strängnäs startade körrådet en uppvaktningskassa dit alla betalade en summa per år.

Att starta förening i dessa körer var aldrig aktuellt.

– Det blir bara en massa extrajobb med verksamhetsberättelser och annat.

Krav från revisorerna

Elisabeth Ernstig i Älghults församling, Uppvidinge pastorat i Växjö stift, upplever i stället att arbetsbelastningen har ökat när körföreningen inte längre får ta hand om köranslaget. Hennes två körföreningar finns också kvar, men ekonomin sköts av pastoratet eftersom kyrkans revisorer kräver det.

– Det har ju varit mycket skriverier om hur kyrkan lägger pengar på människor som reser iväg, jag tror att det är det som det handlar om, kyrkan vill ha kontroll över sina pengar. Det är positivt på ett sätt, men det innebär mer arbete och krångel.

Förutom att pengarna inte kan sparas från år till år upplever Elisabeth att hon inte längre kan delegera lika mycket till körstyrelsen. Hon känner att hon själv måste ansvara för varje kvitto och även att medbestämmandet i kören minskar. Hon tycker också att det är svårt att allt ska in i budgetäskandet sommaren innan budgetåret börjar.

– Jag vill göra saker spontant, jag känner mig låst och stressad av att jag måste detaljstyra allt ett år i förväg.

Allt på samma plats

Per Larsson, domkyrkokaplan i Skara, vice ordförande i Sveriges Kyrkosångsförbunds förbundsstyrelse och själv körsångare, tillhör dem som föredrar att köreterna inte är egna föreningar.

– Jag har lagt märke till att i en förening finns faran att inte självklart se sin förening som en del av församlingen.

Han anser att köreternas ekonomi helt och håller bör ingå i församlingens, också

”I en förening tänker man sig inte lika självklart som en del av församlingen.”

Per Larsson, Skara domkyrkoförsamling

för att göra tillhörigheten tydlig.

– Då finns allt med ekonomi på samma plats, öppet och inom den kontroll som församlingens ekonomi ligger under. Allt blir reviderat genom församlingens revisorer, inga svårigheter eller eventuella jäv uppstår.

Att spara pengar till en körresa går att lösa, menar Per Larsson. Om kören vill göra en körresa ett visst år får det framgå i musikäskandet i budgetprocessen. Med framförhållning i budgetplaneringen går det att ordna.

Utan ekonomihantering behövs ingen formell förening.

– Men en samrådsgrupp menar jag att det bör finnas kring och tillsammans med kyrkomusikern.

Petter och Joel Sjöqvist

Ensemble the Blue, fyrstämig ungdomskör i Lerdala i Norra Billings pastorat

Vem bestämmer i er kör?

Petter: Ursula, körledaren.

Joel: Sen är det demokrati bland tjejerna.

Petter: Ja, de har väldigt mycket att säga, de har ett bra inflytande. Vi två vill bara sjunga men har inte så mycket åsikter. Så här brukar det vara: Ursula kommer med förslag, sen diskuterar vi och testar och sen får vi se om vi tycker om det.

Ensemble the Blue är ett ovanligt namn. Vem bestämde det?

Joel: Det var ett förslag från Ursula. Vår lilla körsektion har blivit en egen kör.

Foto: Stefan Sjöqvist

”Vi vill bara sjunga men har inte så mycket åsikter.”

Petter: Det finns barnköreterna gula och blå kören där vi var med innan. Men nu är vi mellan 13 och 16 år och vill inte vara med dem som är sex år yngre.

Skulle ni själva vilja ha mer inflytande i kören?

Joel: Ja, över övningstiden vore bra.

Petter: Nu skippar vi en annan aktivitet för att vi prioriterar kören.

Jon Bergström

Östersunds Vokalensemble, Östersunds församling

Vem bestämmer i din kör?

Körledaren Ingrid bestämmer de stora linjerna. Hon lägger upp programmet. Sen finns det möjlighet att påverka, det beror på hur mycket personligt engagemang man vill ha. Vi har en körförening med en styrelse. Det är inte så stort engagemang från styrelsen, men vi har en körkassa, festkommitté, resekommitté... Resekommittén bestämmer resmål och gör

upplägg. Vi ska till Krakow i maj, det brukar bli resor vart fjärde år ungefär.

Är du själv med och bestämmer?

Just nu är jag med i festkommittén. Och man kan alltid komma med synpunkter till Ingrid. Det är fullt rimligt att hon lägger upp det. Det är en fantastisk förmån att få sjunga i en kyrkokör!

”Det beror på hur mycket personligt engagemang man vill ha.”

Körföreningarna blir både färre och fler

Knappt en tredjedel av vuxenkörerna i Svenska kyrkan är egna föreningar. Detta om Kyrkokörjournalens enkätundersökning med ett urval församlingar är representativ. Bland barn- och ungdomskörerna finns få egna föreningar.

När kyrkokörerna växte fram i slutet av 1800-talet och början på 1900-talet bildades mängder av körföreningar. De senaste decennierna tycks dock en hel del föreningar ha lagt ner, då dessa inte är förenliga med nuvarande ekonomiska system och organisationer.

Kyrkokörjournalen har gjort en enkätundersökning om körföreningar. 42 ekonomiska enheter runt om i Svenska kyrkan har svarat.

Bland barn- och ungdomskörerna fanns endast en handfull egna föreningar, varav två är goss- och flickkörerna i en domkyrka. En församling hade tidigare en ungdomskörförening tillsammans med några andra församlingar. Kören tvingades dock bli vilande efter omorganisation.

Antalet barnkörerna i svaren uppgick till 120 och antalet ungdomskörerna till 32.

Av totalt 168 vuxenkörerna i enkätsvaren är det 55 som är egna föreningar. I åtta av församlingarna/pastoraten uppges att antalet föreningar blivit färre de senaste tio åren. I fyra har det istället bildats nya föreningar. De flesta enheter anger att antalet är oförändrat medan man i åtta församlingar/pastorat valde svaret "vet ej" på frågan om föreningarna blivit fler eller färre de senaste tio åren.

Att utifrån enkäten dra några slutsatser om skillnader mellan stiftet är inte möjligt. Förutom i Visby stift där svar endast kom från ett pastorat, var färre än hälften av körerna i samtliga stift egna föreningar.

Fotnot. Enkäten är inte gjort på vetenskaplig grund och kan därför endast ses som en fingervisning. Kyrkokörjournalen har inte funnit någon undersökning eller statistik över antal körföreningar i Svenska kyrkan.

Föreningar bland vuxenkörerna i Svenska kyrkan

Stift		Antal körer	Varav föreningar
Luleå stift	(1)	3	0
Härnösands stift	(2)	6	1
Uppsala stift	(5)	11	7
Västerås stift	(4)	12	5
Karlstads stift	(2)	11	5
Stockholms stift	(6)	38	13
Strängnäs stift	(3)	17	2
Linköpings stift	(1)	2	0
Skara stift	(3)	16	5
Göteborgs stift	(6)	22	5
Visby stift	(1)	1	1
Växjö stift	(3)	10	4
Lunds stift	(5)	19	7
Totalt 42		168	55

Siffran inom parentes anger hur många pastorat det inkommit svar ifrån. Mellan två och tio ekonomiska enheter per stift har fått enkäten, beroende på antal medlemmar i stiftet.

Illustration: Kyrkans Tidning

EFTERLYSNING

Körhandlingsplan

Har ditt pastorat en handlingsplan för musiken i allmänhet och körverksamheten i synnerhet? Har ni gjort en inventering om vad ni har för körer och vad som behövs?

I samband med omorganisationer inom pastorat och församlingar har frågan kommit till Kyrkokörjournalen, som gärna hakar på. Det finns handlingsplaner för bland annat dop, konfirmandarbete och ideellt medarbetarskap. Visst borde det någonstans finnas en handlingsplan för körarbetet! Om inte en handlingsplan som dokument så åtminstone en handlingsplan i tankar och praktiskt arbete.

Hur har ni gjort när församlingar slagits ihop till pastorat eller andra omorganisationer skett, och ni därmed fått ändrade förutsättningar för körverksamheten? Har ni tillsammans hittat sätt att utveckla det?

Skriv eller ring till Kyrkokörjournalen och berätta om vad ni gjort eller vad ni skulle vilja göra: kj@sjungikyrkan.nu, 070-2122166.

Så gjordes enkäten

Enkäten skickades ut via e-post till totalt 69 ekonomiska enheter inom Svenska kyrkan, varav en del enskilda församlingar och en del pastorat. Adressaterna valdes ut slumpvis inom varje stift, med ungefär en församling/pastorat per 100 000 medlemmar.

De frågor som ställdes var hur många vuxen-, ungdoms- och barnkörerna som finns i församlingen/pastoratet och hur många av dessa som är egna föreningar. Dessutom ställdes frågan om föreningarna blivit fler, färre eller är lika många som för tio år sedan.

Av de 70 utvalda enheterna kom svar från 42. Från vissa pastorat kom ett svar för hela pastoratet, från andra kom svar från en-tre församlingar av flera. Det totala antalet svar var 49.

"Hon kommer med mycket idéer och vi får säga vad vi tycker."

Malin Umander

Mariakören, kyrkostämman i Storuman, Stensele församling

Vem bestämmer i din kör?

Körledaren Friederike. Hon kommer med mycket idéer och vi får säga vad vi tycker. Det är mycket brainstorming. Varje vår när vi har avslutningskonsert bestämmer vi tillsammans vars vi ska fara – det finns flera olika kapell i församlingen. Kören är ingen egen förening, men vi har en körkassa. Ibland får vi kollekten när vi sjunger och ibland gör vi fika till en konsert. Friederike kommer från Berlin och vi var i hennes hemförsamling för ett tag sedan.

Känner du dig själv delaktig?

Ja. Friederike väljer mycket av musiken, men hon väljer utifrån den känslan som kören har. Det är mycket på latin och ganska avancerad musik. Men vi sjunger även mer nutida musik, vi har sjungit Frode Fjellheim och Bob Chilcott bland annat. Tycker man inte om den musiken är man nog inte med i den här kören.

Mänsklig rättighet att bilda förening

Föreningsfrihet är skyddad enligt svensk grundlag och finns med i FN:s konventioner om mänskliga rättigheter.

Regeringsformen, 2 kap:

3. mötesfrihet: frihet att anordna och delta i sammankomster för upplysning, meningsyttring eller annat liknande syfte eller för framförande av konstnärligt verk

5. föreningsfrihet: frihet att sammansluta sig med andra för allmänna eller enskilda syften

FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, artikel 20:

1. Var och en har rätt till frihet i fråga om fredliga möten och sammanslutningar.

FN:s konvention om medborgerliga och politiska rättigheter, artikel 22:

1. Var och en skall ha rätt till föreningsfrihet, inbegripet rätten att bilda och ansluta sig till fackföreningar för att skydda sina intressen.

Läs mer

Böcker

Föreningsboken, Svante Pedersson, Lasse Pedersson (Bilda Förlag, andra upplagan 2009)

Innehåller allt från hur man planerar ett föreningsmöte till praktik- och problemfall. Ingår i Bilda Förlags föreningsserie med ett flertal utgivna böcker.

Uppsats

Att göra sin röst hörd, En fallstudie om delaktighet, demokrati och gemenskap i ungdomskör. Examensarbete i musik av Sara Hedman (Luleå Tekniska Universitet

2016). Kan laddas ner via Diva-portal. Sara Hedman har gjort en kvalitativ undersökning med sångarna i en scenisk ungdomskör där alla är med och bestämmer från början i varje projekt.

Webbsida

På internet finns en uppsjö sidor med matnyttig information om ideella föreningar. Här är några:

forening.se

www.voluntarius.com

www.skatteverket.se under Företag, Föreningar

www.ungikor.se under Ladda ner

Tipsa oss!

Hur tänker du om detta med demokrati i kören? Kommentera gärna!

Har du tips på böcker, filmer, sajter etc att skriva om, personer att intervjua eller företeelser att uppmärksamma för de kommande numren av serien Livet i kören? Tipsa gärna!

Skriv till kj@sjungikyrkan.nu eller ring redaktör Marita Sköldberg, 070-212 21 66.

Serie Livet i kören

i Kyrkokörjournalen 2018

Nr 1 – Välkommen till kören

Nr 2 – Demokrati i kören

Nr 3 – Kläder i kören

Nr 4 – Fika i kören

Nr 5 – Konflikter i kören

Nr 6 – Farväl till kören

Om Sveriges Kyrkosångsförbund

Sveriges Kyrkosångsförbund är Sveriges i särklass största körförbund för barn, unga och vuxna.

Inom Kyrkosångsförbundet finns 21 delförbund. De flesta är indelade efter landets stift och organiserar kurser och kördagar med mera.

Får användas av Kyrkokörjournalens läsare

För jag vill vara med dig

Text: Johannelunds diskantkör
Musik: del av refräng från Johannelund,
övrig musik och arr: Anna Gullman 2018

Funk

Melodi

1. Nå - gon sit - ter en - sam ___ när vå - ren när-mar sig ___ Ing - en bryr sig om ___ den ___ men
2. Vår - en den har kom - mit ___ och blom-man säg - er hej ___ Vän-skap mel - lan al - la ___ när

Melodi

jag vill hjä - pa dig ___ För vå - ren är i bör - jan ___ och jag vill va - ra här med
sol - en vi - sar sig ___ För vå - ren är i bör - jan ___ och jag vill va - ra här med

Melodi

dig För jag vill va-ra med dig För jag vill vara med dig För jag vill vara med dig

Stämma

Med dig ___ Med dig ___

Melodi

Jag du-ger, vi du-ger, al-la ___ du - ger ___ Jag du-ger, vi du-ger, al-la ___ du - ger ___ Jag du-ger, vi du-ger,

Stämma

Jag du-ger, vi du-ger, al-la ___ du - ger ___ Jag du-ger, vi du-ger al-la ___ du - ger ___ Jag du-ger, vi du-ger,

Melodi

al-la ___ Du! För jag vill vara med dig För jag vill va-ra med dig För jag vill va-ra med dig!

Stämma

al-la ___ Du Med dig ___ Med dig ___ Vara med dig!

1. Någon sitter ensam när våren närmar sig
Ingen bryr sig om den men jag jag vill hjälpa dig
För våren är i början och jag vill vara här med dig
För jag vill vara med dig

2. Våren den har kommit och blomman säger hej
Vänskap mellan alla när solen visar sig
För våren är i början och jag vill vara här med dig
För jag vill vara med dig

Jag duger, vi duger, alla duger
Jag duger, vi duger, alla duger
Jag duger, vi duger, alla duger
För jag vill vara med dig

Detta är en av sångerna som har tagits fram inom ramen för projektet
Kör i rörelse i Linköpings stift, läs mer på sista sidan. ➡

16–19 AUGUSTI 2018 BJUDER
GÖTEBORG BAROQUE IN TILL
FORTBILDNINGSKURS FÖR
KÖRSÅNGARE UNDER VALLE BAROQUE

Kursen vänder sig till dig som är rutinerad körsångare eller körledare som vill fördjupa dig i eller få en inblick i historisk uppförandep Praxis. Ledare för kursen är Kerstin Börjesson, körledare och organist i Uppenbarelskyrkan. Tillsammans med Göteborg Baroque och Magnus Kjellson utmynnar kursen i festivalens avslutningskonsert i Varnhems Klosterkyrka 19 augusti 2018 kl. 18.00. Kursen hålls i Mössebergs kyrka i Falköping och startar 16 augusti kl 13.00. Repertoaren 2018 är JH Roman *Then Svenska Mässan* (klaverutdrag, ed Cantorgi, kan köpas från Echo musik, Kalmar). Kostnad: 2.000 kr (entréavgift till festivalens samtliga konserter ingår i avgiften). Anmäl dig till info@goteborgbaroque.se senast 1 maj. Vi

kan komma att
göra ett urval för
att säkerställa
en jämn
stämfördelning.

VALLE
BAROQUE
15–19 AUGUSTI 2018

LJUDKABIN

Ljudisolerade övningsrum
som man enkelt monterar själv.

- När man vill öva utan att störa sin omgivning - eller undvika att själv bli störd.
- Levereras i byggsats.
- Finns i flera storlekar.
- Dörrar, fönster, belysning och ventilation.

Tel 0523-22517

Sparta System AB

Det finns mer på vår hemsida

www.spartasystem.se

NYTT!
SVERIGE – arr:
Leif Lundberg

NYTT!
LJUS – arr:
Leif Lundberg

Stor sortering av körmusik!

Som förmånskund får du rabatt på allt du köper, från alla förlag. Vi har stor sortering av körmusik. Är du inte förmånskund? Kontakta oss så berättar vi mer.

Vårens abonnemang skickar vi ut i april till rabatterade priser. Abonnera för att inte missa några nyheter!

Vi har både orgel- och körnoter från olika förlag. Vi har webbutik och en riktig, mysig butik med piano i. Boka in en dag hos oss. Varmt välkommen!

Noteria Musikhandel
590 32 Klöckrike • 013-39 13 56 • info@noteria.se
www.noteria.se

BESÖK OSS!

Kyrkomusiker

Musiken är en viktig del i kyrkans arbete – helgdag som vardag. Kantorn ingår i arbetslaget tillsammans med präst, diakon, församlingspedagog med flera.

Att arbeta som kantor innebär att spela, leda körer, undervisa samt administrera och utveckla församlingens musikaliska verksamhet.

Efterfrågan är stor på utbildade kantorer, välkommen att utbilda dig till detta inspirerande yrke.

För att få behörighet för kantorstjänst i Svenska kyrkan behövs:

- Tvåårig kyrkomusikalisk utbildning på folkhögskola/högskola.
- 20 veckors pastoralteologisk kurs som läses antingen vid Svenska kyrkans utbildningsinstitut i Uppsala eller Lund, eller integreras i fackutbildningen vid folkhögskola.

Sista ansökningsdag är 15 april 2018

www.svenskakyrkan.se/yrken

UTBILDNING GES VID FÖLJANDE SKOLOR

GEIJERSKOLAN

Tel: 0552-302 50
E-post: info@geijerskolan.se
www.geijerskolan.se

HJO FOLKHÖGSKOLA

Tel: 0503-323 00 Fax: 0503-323 10
E-post: johanna.ek.hjo@folkbildning.net
www.folkhogskolan.com

MELLANSELS FOLKHÖGSKOLA

Tel: 0661-65 44 00 Fax: 0661-409 03
E-post: info@mellansel.fhsk.se
www.mellansel.fhsk.se

OSKARSHAMNS FOLKHÖGSKOLA

Tel: 0491-76 81 00 Fax: 0491-76 81 12
E-post: robert.ohman.osk@folkbildning.net
www.oskarshamnsfolkhogskola.se

SVENSKA KYRKANS UTBILDNINGSinSTITUT

Tel: 018-16 97 76
E-post: utbildningsinstitutet@svenskakyrkan.se
www.svenskakyrkan.se/utbildningsinstitutet

Svenska kyrkan

Är äldsta-listan klar?

Kyrkokörjournalen har efterlyst gamla körer i Svenska kyrkan för att kora de tre äldsta. Fortfarande är samtliga i topp tre från Härnösands stift. Nu är sista chansen att slå sig in på listan!

Om din kör, eller någon annan du känner till, startade före 1865 och har varit verksam hela tiden sedan dess, hör av dig till kj@sjungikyrkan.nu senast 3 april. I nästa nummer avslöjas den slutliga topp-tre-listan.

Topp tre just nu:

Ytterlännäs kyrkokör 1847

Lits hembygdskör 1848

Njurunda kyrkas motettkör 1865

Efterlysning!

Alla Bachs körverk i Örebro

Svenska kyrkan i Örebro satsar stort på Bach. Bland annat kommer Örebro kammarkör att under två år framföra Bachs alla stora sakrala verk. Nio konserter blir det tillsammans med Örebro barock i S:t Nicolai kyrka med start med Johannespassionen 24 och 25 mars. Finalen, Matteuspässionen, blir i april 2020 i Örebro konserthus tillsammans med Svenska kammarorkestern.

Inom ramen för Bach to Örebro, som projektet heter, ska elever från Örebro kulturskola lära sig barockmusik. Projektet genomförs i samarbete med bland andra Örebro kommun.

Foto: Anette Jernelöf

Unga fick inspiration i Piteå

Luleå stifts norra kyrkosångsförbund, LUNK, har en sektion Ung Kyrkomusik i Norrbotten (UNK) som självständigt anordnar aktiviteter för barn och ungdomar. I februari anordnade UNK en inspirerande ungdomskördag i Piteå, som leddes av Maria Juuso och Rickard Tjernlund. Dagen avslutades med konsert.

Sommarvandring med sång

Studieförbundet Sensus är i sommar med och arrangerar en vandringskurs för körsångare. Fyradagarsvandringen "Gång och sång" går i St Olavs fotspår i Jämtland, och en bit in i Norge, med start i Östersund. Vandringsledare är rörelsepedagogen Helle Axel-Nilsson och musikern och kantorn Sofia Sahlin. Under dagarna i juli ingår förutom vandring, rörelseträning och sång även en musikföreläsning om St Olav, St Anna och Heliga Birgitta.

Guide för kyrkokörsångare

**Vad innebär det att sjunga just i en kyrkokör?
Vad händer när under kyrkoåret? Och vad
betyder egentligen alla orden i ordningen för
högmässan?**

Det är frågor som tas upp i *Sjung i kyrkan – en tongivande liten guide*, som 2017 togs fram av Sveriges Kyrkosångsförbund.

Författare är Majken Frid Larsson och Per Larsson. Guiden passar för såväl nya som erfarna kyrkokörsångare, från ungdomskör och uppåt.

En mycket uppskattad gåva till hela kören

24 sidor, 105x185 mm. 30 kr/st eller 100 kr/5 st
Beställ på bestallning@sjungikyrkan.nu

Detta nummer av tidningen Kyrk-
körjournalen ska utkomma 20 mars. Då
är det Jungfru Marie Bebådelsedagstider,
så vi börjar i den änden. Vårt första notex-
empel har anknytning till denna dag.

Notexempel 1

Ledtråd 1: Vilket nummer har psalmen
i vår psalmbok? Citatet är taget mitt i en
vers så det kanske kan behövas lite hjälp:
Textförfattaren heter Bo Setterlind.

Ledtråd 2: I hur många av psalmens verser
förekommer den citerade texten?

Notexempel 2

Skriv ditt svar tillsammans med din adress på ett vykort och skicka till Kyrkjournalen, Filipshol 104, 741 95 Knivsta eller i mejl till
kj@sjungkyrkan.nu senast 12 april. Vinnaren får *Psalmernas väg band II* (Wessmans) på posten. Vinnaren och svaret presenteras i nästa
nummer av Kyrkokörjournalen.

Notexempel 1

Notexempel 2

Även här är citatet taget från mitten på
en vers. Vi kan avslöja att detta är en av
två psalmer i psalmboken som har Jeanna
Oterdal som textförfattare.

psalmboken?

Så här blir matematiken: ledtråd 1 +
ledtråd 2 – ledtråd 3 = ett psalmnummer.
Vad heter psalmen?

Ledtråd 3: Vilket nummer har psalmen i

Svar psalmjakt nr 1 2018

Notexempel 1 är psalmen 122 Dagen
är kommen. Citatet återkommer i slutet av
alla fem verserna.

Notexempel 2 är från psalmen 393 Du
öppnar, o evige Fader. Citatet är från bör-
jan av femte versen.

Matematiken: (ledtråd 2 – ledtråd 1):
393 – 122 = 271

217 Närmare, Gud, till dig

Vinnare denna gång blev Torsten Solén,
Svärdsjö. Grattis! *Psalmernas väg Band II*
(Wessmans) kommer på posten.

271 Närmare, Gud, till dig

Nearer, my God, to Thee är skriven 1840 av
engelska skribenten Sarah Flower Adams.
Hon tillhörde en rationalistisk religiös ge-
menskap, de s.k. unitarierna, som bland
annat avvisade treenighetsläran om Jesu
gudom. När pastor William Johnson Fox
1841 utgav sångsamlingen *Hymns and
Anthems* medverkade Adams med tret-
ton texter, av vilka *Nearer, my God, to Thee*
snabbt blev populär. Psalmen bygger på
berättelsen i 1 Mos 28:11–19.

I Sverige upptäckte Lina Sandell texten
och gjorde en omdiktning, *Närmare, o
Jesus Krist, till dig*, som, till en melodi av
Oscar Ahnfelt, trycktes i *Korsblomman*
1868. I olika översättningar och med olika
melodier togs Adams psalm in i en rad av
frikyrklighetens sångböcker. Psalmen har
tidigare haft olika melodier, varvid den
amerikanska av Lowell Mason sedan 1912

blev den etablerade.

Den amerikanska ångaren SS
Valencia med 108 passagerare
förliste utanför Vancouverön
i Canada i januari 1906. En
grupp överlevande klamrade
sig fast vid det sönderbrytande
vraket och hade sjungit *Nearer,
my God, to Thee* när räddningen
äntligen kom. Detta blev mycket
omskrivet. Det har uppgivits att
fartygsorkestern på däck spelat
psalmen då Titanic i april 1912
gick i djupet. Detta berättades
av en kanadensisk förstak-
lasspassagerare, Vera Dick. Vad
hon sagt spreds som en löpeld
över världen.

En kritisk granskning har
satt Dicks berättelse ifråga: det
torde endast ha varit tre violi-
nister som spelade, och det är
klarlagt att hon vid tillfället befann sig ca
500 meter från fartyget. Inom forskningen
kring Titanic-katastrofen är man ense om
att det inte går att avgöra vad som spelades
när fartyget sjönk. Dicks berättelse kom
emellertid att utnyttjas i de mängder av
skillingtryck, romaner, filmer osv., som
skildrat katastrofen och den har oveder-
sägigen bidragit till psalmens snabba eta-
blering också i Sverige.

Titanic-olyckan ledde till flera nyöver-
sättningar av Adams psalm. Emanuel
Linderholms version kom emellertid att
slå igenom.

I USA var Lowell Mason tillsammans
med Thomas Hastings ledande i den

Spelades verkligen *Närmare, Gud, till dig* medan Titanic
sjönk? Foto: Titanic i hamnen i Southampton före av-
gång i april 1912.

reformrörelse som från 1830-talet sökte
förnya sången i gudstjänsten. Reformiv-
rarna vände sig främst mot användningen
av melodier med profana associationer.

Som motvikt skapades en ny hymnstil
som kom att dominera utgivningen de
följande decennierna. Till den nya musik-
stilen hörde vad gällde körsången ett nytt
sångideal: mot det tidigare kraftfulla och
nasala sångsättet ställdes ett mjukt och
svagt framförande där tonbildningen var
viktig.

Ur boken *Psalmernas väg Band II*,
kommentarer till text och musik i *Den
svenska psalmboken* (Wessmans)

Uppsala stifts kyrkosångsförbund

Info: Mia Oldeberg-Huusko,
maria.oldeberg-huusko@svenskakyrkan.se
www.sjungikyrkan.nu – Delförbund

Linköpings stifts kyrkosångsförbund

21 april "I rörelse", projekt för åldrarna 9-20 år, framförande i Skäggetorps kyrka, Linköping

Requiem x 2, Fauré och Sköld:

14 april Övningsdag i Linköping

1 sep Övningsdag i Norrköping

27 okt Övningsdag i Vadstena

17 nov Framförande i Vadstena

Info: Stiftsmusiker Karin Wall-Källming,
karin.wallkallming@svenskakyrkan.se
www.svenskakyrkan.se/linkopingsstift

Skara stifts kyrkosångsförbund

7 april Kördag med Simon Ljungman, Skara
17-20 juni Musikläger för barn och ungdomar, Hjo

6-12 aug Ljungskile körvecka

Info: Gunilla Jacobsson
Gunilla.Jacobsson@slu.se

www.skara.sjungikyrkan.nu,
www.facebook.com – Skara stifts kyrkosångsförbundet

Sjuhäradsbygdens kyrkosångsförbund

14-15 april Barnkörhelg i Dammsvedjans kyrka, Borås

Engelsk katedralmusik:

14 april Repetition, Kareby

5 maj Repetition i Borås

19 maj Konsert i Fässbergs kyrka

29 september Konsert i Caroli, Borås
Samarbete med Göteborgs stifts norra kyrkosångsförbund

Info: Peter Bengtsson,
peter.bengtsson@svenskakyrkan.se
www.sjuharad.sjungikyrkan.nu

Strängnäs stifts kyrkosångsförbund

20-22 april Ungdomskörfest på Stiftsgården Stjärnholm

Info: Lena Fagéus,
lena.fageus@svenskakyrkan.se

www.sjungikyrkan.nu – Delförbund
www.facebook.com –
Kyrkosångsförbundet i Strängnäs stift

Västerås stifts kyrkosångsförbund

Övningsdagar inför Riksfest 2018:

14 april Mikaelsgården i Sala

15 april Församlingshemmet i Nora

13-15 april Flickkörfestival i Rättvik för tjejer 10-18 år. A Leandersson-Andréas, L Brorson och H Andersson Bromander medverkar. Musik från Västerås stift

21 april Barnkördag i Falu Kristine kyrka,

6-12 år, musikalen Anna och Herr Gud av Monica Dominique

11 maj Konsert i Västerås domkyrka kl 20, under Riksfest 2018, med deltagarna från Flickkörfestivalen i april, under ledning av A Leandersson-Andréas

Info: Anna Kjellin,
anna.kjellin@svenskakyrkan.se,
Erik Tinnis, erik.tinnis@svenskakyrkan.se
www.vasteras.sjungikyrkan.nu

Växjö stifts kyrkosångsförbund

17-20 juni Barnkörläger i Tallnäs och Tofteryds kyrka

Info: Inga-Lill Gustafsson,
inga-lill.gustafsson@svenskakyrkan.se
www.vaxjo.sjungikyrkan.nu

Kyrkosångsförbundet i Lunds stift

7 april Årsmöte i samband med lördagskonserten kl 10 i Lunds domkyrka

5-6 maj Gosskörhelg i Lund

Info: Irene Jönsson,
irene8jonsson@gmail.com
www.lund.sjungikyrkan.nu

Hallands kyrkosångsförbund

13 april Körledardag med amerikanske gospelkörledaren Gerald T. Smith, i Träslövs församlingssgård

Info: Birgitta Eliasson,
birgitta.eliasson@svenskakyrkan.se
www.halland.sjungikyrkan.nu

Göteborgs stifts norra kyrkosångsförbund

Engelsk katedralmusik: se Sjuhäradsbygdens kyrkosångsförbund

Info: Gun-Britt Marcusson,
gunbrittmarcusson@hotmail.com
www.goteborgnorra.sjungikyrkan.nu

Karlstads stifts kyrkosångsförbund

Info: Anders Göransson,
Anders.Goransson2@svenskakyrkan.se
www.sjungikyrkan.nu – Delförbund

Kyrkosångsförbundet i Härnösands stift

Info: Ann-Kristin Färnström,
ann-kristin.farnstrom@svenskakyrkan.se
www.sjungikyrkan.nu – Delförbund

Luleå stifts södra kyrkosångsförbund

22 sep Körsångsfest i Byske

Sep Koristkurs i Hemavan

Info: Ewa Miller,
ewa.maria.miller@gmail.com
www.luleasodra.sjungikyrkan.nu

Luleå stifts norra kyrkosångsförbund

21 april Övningsdag i Luleå inför Riksfest 2018

21-22 april Barnkördagar i Råneå, "Vi sjunger psalmer" med Peter Tikkanen

Info: ordf Siv Larsson,
sivlarsson66@gmail.com
www.luleanorra.sjungikyrkan.nu
www.facebook.com – Luleå stifts norra kyrkosångsförbund

Gotlands Körförbund

Info: Anne Dungner Hjelström,
anne.dungner@svenskakyrkan.se
gotlandskorforbund.se

Stockholms stifts kyrkosångsförbund

Info: Stefan Själander,
Stefan.Sjalanders@svenskakyrkan.se
www.stockholm.sjungikyrkan.nu
www.facebook.com – Stockholms stifts kyrkosångsförbund

Svenska kyrkans gosskörsförening

6 maj Gosskörens dag firas i Sveriges kyrkor

24-27 maj Gosskörfestival på Stiftsgården i Rättvik

Info: Margareta Raab,
styrelsen@gosskor.se
www.gosskor.se – www.facebook.com – Svenska kyrkans gosskörförening

Laurentius Petri Sällskapet för svenskt gudstjänstliv

25-26 maj Gregorianskt dygn i Vadstena
Info: Mattias Lindström,
mattias@lindstrom.be
www.sjungikyrkan.nu – Delförbund

Svenska Schützsällskapet

25-27 maj Schützheg i Uppsala domkyrka i samarbete med bl.a. Domkyrkokören under ledning av Milke Falck
Info: Ann-Cristine Lundquist,
anncristine.lundquist@gmail.com
www.svenskaschuetz.se

Psalto – Kristna Dansgemenskapen i Sverige

Info: Gunnel-Maria Palmqvist,
gunnelmariapalmqvist@gmail.com
www.psalto.se

Kyrkosångens Vänner i Göteborgs stift

Info: Rolf-Åke Fält,
rolf-ake.falt@svenskakyrkan.se
www.sjungikyrkan.nu – Delförbund

Sjung i kyrkan

SVERIGES KYRKOSÅNGSFÖRBUND

Sveriges Kyrkosångsförbund

www.sjungikyrkan.nuwww.facebook.com/SverigesKyrkosangsforbund

SverigesKyrkosangsforbund

Redaktör och projektledare

Marita Sköldberg, 070-212 21 66

info@sjungikyrkan.nu**Förbundskamrer**

Sofia Lindström, 072-727 12 12

ekonomi@sjungikyrkan.nu**Nationell körpedagog**

Birgitta Rosenquist Brorson, 070-651 41 88

brb@sjungikyrkan.nu**Förbundsordförande**

Jan-Olof Johansson

jano.johans@gmail.com**Styrelseordförande**

Peter Lundborg, 070-644 68 87

peter.lundborg@svenskakyrkan.se**Bankgironummer**

880-0617

Organisationsnummer

873201-0569

Dags att föreslå stipendiater

Det är styrelserna i Sveriges Kyrkosångsförbunds och Svenska Kyrkans Ungas delförbund respektive distrikt samt riksförbund som får nominera kandidater till det barnkörstipendium som ska delas ut i höst. Men alla som vill kan föreslå körer och körledare till sina respektive styrelser. Förslagen ska skickas in till styrelserna senast **1 maj**. Nomineringstiden går sedan ut 1 augusti. En barnkör och en barnkörledare utses och tar emot stipendierna under Ung Körfest Skara i oktober. Läs mer om stipendiet på www.sjungikyrkan.nu.

Nationella Ungdomskören i Arboga och Uppsala

I juni finns åter chansen att lyssna till Sveriges Kyrkosångsförbunds egen kör, Nationella Ungdomskören. Under sin körhelg i Arboga ger kören konsert i Heliga Trefaldighets kyrka den **16 juni** kl 17 och medverkar i högmässan dagen därpå.

Den **14–16 september** äger Kyrkomusiksymposium 2018 rum i Uppsala. Bland

Sjung i kyrkan

UNG KÖRFEST SKARA 2018

Två festivaler blir en

Riksfest för unga röster från 9 år
Ungdomskörfestivalen från 14 år

19/20–21 oktober Skara

Ur programmet:

Repetitioner, konserter, gudstjänster,
workshops, festmiddag med öppen scen

Ur repertoaren:*Latinsk mässa/Rolf Gravé**Vi har vårt ursprung/Hans Nilsson***Dirigenter:**

Birgitta Rosenquist Brorson, Lars Lind

Kostnad:

RUR 700 kr/person, UKF 1100–1300 kr

[Mer information, anmälan från 3 april](http://www.sensus.se/)www.sensus.se/

Dirigent- och körledarkurser Malmö 6–12 augusti 2018

Nya kurser:

Arrangering och komposition, lärare Ulrika Emanuelsson,
Håkan Andersson och Claes-Bertil Nilsson

Afro-amerikanska körgegrer, lärare Peder Karlsson

Övriga:

Dirigentkurs elementär, lärare Agneta Sköld

Dirigentkurs fortsättning, lärare Helene Stureborg

Dirigentkurs avancerad, lärare Erik Westberg

Barnkörledning, lärare Anne Johansson

Info och anmälningsblankett: www.sjungikyrkan.nu.

Sista anmälningsdag 20 april.

Arrangörer: Sveriges Körförbund, Körcentrum Syd, Föreningen
Sveriges Körledare, Sveriges Kyrkosångsförbund, UNGiKÖR,
Musik i Syd, Palladium, Sensus, Kulturens, Musikhögskolan i Malmö

många andra medverkar Nationella Ungdomskören, som ger en konsert i Helga Trefaldighets kyrka **15 september** kl 14. Mer information och program för symposiet finns på www.kyrkomusiksymposium.se.

Funktionärskonferens

2018 års funktionärskonferens äger rum **16–17 november** i Norrköping. Till funktionärskonferensen inbjuds ordförande, sekreterare, kassörer och förbundsdirigenter i Sveriges Kyrkosångsförbunds alla delförbund. Brev skickas till delförbunden senare i vår.

Vintermöte

Även nästa år planeras för Vintermöte på Sigtunastiftelsen, närmare bestämt **7–9 januari**. Vintermötet är en fortbildningskurs för alla som är intresserade av kyrkans gudstjänstliv, en inspirerande start på året i en härlig miljö.

Ungdomskörfestivalen 2019 i Åhus

Nästa vår kommer Ungdomskörfestivalen att arrangeras i Skåne. Åhus församling blir värd för festivalen som äger rum **10–12 maj**.

Unga i rörelse i Linköpings stift

Barn- och ungdomskörer från Linköpings stift deltar i ett kreativt projekt där de själva är med och skriver musik. I april blir det final med en föreställning i Linköping.

BUS, det låter lite vilt och besvärligt, men är i själva verket ett nätverk för mötesplatser för barn och ungdom som sjunger i kör. BUS står för Barn och ungas sång och består av körledare från Linköpings stift som träffas till både tankesmedja och konkret planering.

Ett spår är "Kör i rörelse". Biskop Martin Modéus lanserade i sitt och hela stiftets herdabrev "Kyrka i rörelse – 7 rörelser för levande församling".

Dessa sju rörelser tog BUS fasta på och tänkte att barn är kreativa i text, musik och rörelse, det borde kunna bli sånger, ja rent av en hel föreställning. Så BUS drog igång skapandeprojektet "Kör i rörelse för barn och ungdomar 9–20 år".

Först ledarutbildning i november 2017. 20 körledare fick redskap för att kunna ta till vara kreativitet med text, musik och rörelse. Kursledare var Anci Hjulström, Göteborg, och Anna Gullman, Vadstena, en rutinerad kombo i scenisk och skapande kör.

Körledarna fick i läxa att med sina respektive körsångare arbeta fram text och melodi och skicka in allt från fragment till nästan färdiga låtar till Anci och Anna. Fokus låg på första rörelsen: Hållningen – från missmod till hopp. Av bara farten blev det en del av sjätte rörelsen: Möjligheterna – från enhetlighet till mångfald.

Den 3 februari var det dags att lära sig de nya sångerna och hitta rörelser tillsammans. Vi sjöng också redan utgivet material som man övat på hemma i kören. 50 sångare från sex församlingar var anmälda.

Det blev hur spännande som helst, både musikaliskt och vädermässigt. Mycket snö. Hur många skulle kunna ta sig till Skäggetorpskyrkan i Linköping? Kyrkomusikern Helena Thorstensson och undertecknad fick skotta oss in i kyrkan. Drygt 30 kom och det blev en fantastisk dag med kreativa barn och ungdomar. Det sjöngs och hittades rörelser och sattes ihop. Anci Hjulström instruerade och Anna Gullman hade färdigställt melodier och trixat till bra arrangemang. Noten på sidan 18 i den här tidningen är ett exempel.

Anna och Anci sätter nu ihop materialet till en föreställning, "Kör i rörelse", den 21 april kl 17 i Skäggetorpskyrkan.

Så mycket kreativitet det finns att ta till vara!

Text och foto: Karin Wall Källming

De sju rörelserna i biskop Martin Modéus herdabrev:

Första rörelsen: **Hållningen** – från missmod till hopp

Andra rörelsen: **Kyrkotillhöriga** – från brukare till bärare

Tredje rörelsen: **Församlingsbilden** – från verksamhetsproducent till gemenskap i liv

Fjärde rörelsen: **Anställda** – från utförare till möjliggörare

Femte rörelsen: **Verksamheten** – från uppdelning till generationsöverskridande

Sjätte rörelsen: **Möjligheterna** – från enhetlighet till mångfald

Sjunde rörelsen: **Gudstjänsten** – från fokus på gudstjänstens ordning till fokus på gudstjänstens gemenskap